

**IZVJEŠĆE O PROVEDBI PLANA PROTUMINSKOG DJELOVANJA I
UTROŠENIM FINANCIJSKIM SREDSTVIMA ZA 2023. GODINU**

Zagreb, ožujak 2024. godine

1. UVOD

Izvješće o provedbi Plana protuminskog djelovanja i utrošenim financijskim sredstvima za 2023. godinu (u daljnjem tekstu: Izvješće) je dokument kojem je svrha izvijestiti Hrvatski sabor i javnost o aktivnostima i ciljevima koji su realizirani na području protuminskog djelovanja u 2023. godini, kao i financijskim sredstvima koja su osigurana i utrošena za tu namjenu.

Sukladno Zakonu o protuminskom djelovanju (Narodne novine br. 110/15., 118/18., 98/19., 114/22. i 59/23., u daljnjem tekstu: Zakon) Vlada Republike Hrvatske donosi Plan protuminskog djelovanja te podnosi Hrvatskom saboru Izvješće.

Hrvatski sabor je na prijedlog Vlade Republike Hrvatske dana 17. veljače 2023. donio Nacionalni program protuminskog djelovanja Republike Hrvatske do 2026. godine koji predstavlja viziju, misiju i strateške ciljeve protuminskog djelovanja Republike Hrvatske za razdoblje do 1. ožujka 2026. godine. Kao rezultat provedbe Nacionalnog programa, Republika Hrvatska je bez minske opasnosti do 2026. godine te su izvršene obveze Republike Hrvatske prema preuzetim međunarodnim ugovorima, posebice Konvenciji o zabrani uporabe, stvaranja zaliha, proizvodnje i prijenosa protupješačkih mina i o njihovom uništenju (u daljnjem tekstu: Ottawska konvencija) i Konvenciji o kazetnom streljivu.

U lipnju 2023. godine, Hrvatski sabor donio je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o protuminskom djelovanju (Narodne novine br. 59/23.).

2. STANJE MINSKI SUMNJIVIH PODRUČJA NA KRAJU 2023. GODINE

Na kraju 2023. godine površina minski sumnjivog područja (u daljnjem tekstu: MSP) Republike Hrvatske iznosi 92,1 km² unutar 21 jedinice lokalne samouprave u 4 županije, a MSP je obilježen s 4.082 oznake minske opasnosti. U odnosu na 2022. godinu MSP je smanjen za 57,6 km² i to na način da je iz MSP-a isključeno 58 km², a proglašeno minski sumnjivim* (u daljnjem tekstu: uključeno) je 0,4 km².

R. br.	Županija	MSP na dan 1. siječnja 2023. godine	MSP na dan 31. prosinca 2023. godine
		km ²	km ²
1.	Karlovačka	18,9	14,4
2.	Ličko-senjska	74,6	59,3
3.	Osječko-baranjska	6,8	0,0
4.	Sisačko-moslavačka	25,0	10,4
5.	Splitsko-dalmatinska	16,5	8,0
6.	Šibensko-kninska	7,9	0,0
Ukupno		149,7	92,1

Tablica 2-1. Stanje MSP-a u 2023. godini po županijama

* Ako se općim izvidom – analizom MSP-a za neko područje ne može sa sigurnošću utvrditi nepostojanje sumnje u zagađenost područja MES-om, NUS-om i njihovim dijelovima, to se područje proglašava minski sumnjivim te se provodi obilježavanje tog područja, sukladno odredbama Zakona i propisa donesenih na temelju Zakona.

U strukturi površina zagađenih minsko-eksplozivnim sredstvima (u daljnjem tekstu: MES) i neeksplozivnim ubojnim sredstvima (u daljnjem tekstu: NUS) najveći udio imaju šumske površine s 98,7%, dok je udio poljoprivrednih površina 1,3%. Procjenjuje se da je MSP zagađen s više od 10.000 komada MES-a. Površina MSP-a unutar područja ekološke mreže Natura 2000 iznosi 54,9 km².

3. REALIZACIJA TEMELJNIH CILJEVA PLANA

Sukladno odobrenim financijskim sredstvima, kao i strateškim ciljevima utvrđenim u Nacionalnom programu protuminskog djelovanja Republike Hrvatske do 2026. godine, u 2023. godini protuminskim djelovanjem planirano je ostvarenje sljedećih ciljeva:

- **CILJ 1**

Isključenje područja površine 63 km² iz MSP-a u 2023. godini

- **PODCILJ 1.1**

Potpuno uklanjanje MSP-a u Šibensko-kninskoj županiji do kraja 2023. godine

- **PODCILJ 1.2**

Potpuno uklanjanje MSP-a u Osječko-baranjskoj županiji do kraja 2023. godine

- **CILJ 2**

Obilježnost cjelokupnog MSP-a i područja zagađenog isključivo NUS-om

- **CILJ 3**

Informiranje i edukacija stanovništva o opasnostima od MES-a, NUS-a i njihovih dijelova

U ciljeve nije uključeno razminiranje vojnih lokacija i/ili građevina za koje je nadležno Ministarstvo obrane (u daljnjem tekstu: MORH) na temelju članka 3. Zakona. MORH dostavlja MUP-u Izvješće o razminiranju vojnih lokacija i/ili građevina u 2023. godini koje je prilog ovom Izvješću.

3.1. Isključenje područja površine 63 km² iz MSP-a u 2023. godini (CILJ 1)

Ukupno je u 2023. godini, kao rezultat izvršenih poslova razminiranja te općeg, dopunskog općeg i tehničkog izvida, iz MSP-a isključeno 58 km², od čega je poslovima razminiranja iz MSP-a isključeno[†] 41,5 km², a provođenjem tehničkog, dopunskog općeg i općeg izvida dodatnih 16,5 km².

[†] Površina isključena poslovima razminiranja odnosi se na područja za koja je izdana Potvrda o isključenju područja iz MSP-a, koja se izdaje nakon završetka svih poslova razminiranja prema idejnom planu razminiranja za to područje.

R. br.	Vrsta aktivnosti	Planirano isključenje iz MSP-a	Isključeno iz MSP-a
		km ²	km ²
1	Razminiranje	43,0	41,5
2	Tehnički i dopunski opći izvid	7,4	5,6
3	Opći izvid	12,6	10,9
Ukupno		63,0	58,0

Tablica 3-1. Plan i realizacija isključenja iz MSP-a po vrstama aktivnostima

Cilj isključenja područja iz MSP-a izvršen je s 92% od planiranog, a glavni razlog za nešto manji učinak su neočekivano nepovoljni vremenski uvjeti na radilištima u Karlovačkoj i Ličko-senjskoj županiji. Završetak poslova razminiranja i tehničkog izvida na tim radilištima, te izdavanje potvrda o isključenju iz MSP-a očekuje se početkom 2024. godine, čim to dopuste vremenski uvjeti.

Poslovi razminiranja

S ciljem isključenja područja iz MSP-a, u 2023. godini obavljani su poslovi razminiranja na površini 39,2 km² temeljem 84 idejna plana razminiranja na području 19 jedinica lokalne samouprave.

Završeni su i poslovi razminiranja gospodarskih jedinica, odnosno gospodarskih odjela i odsjeka, čije je razminiranje omogućilo održivo upravljanje i zaštitu šuma, kao i održavanje vrijednog šumskog dobra i šumskih prometnica s ciljem povećanja sigurnosti rada djelatnika Hrvatskih šuma d.o.o. na ukupnoj površini 5,4 km². Financijska sredstva za navedene poslove osigurana su u Državnom proračunu na poziciji naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma (OKFŠ).

Prilikom obavljanja poslova razminiranja na područjima za koja je u 2023. godini izdano 69 potvrda o isključenju iz MSP-a, pronađeno je i uništeno 790 protupješačkih i 19 protuoklopnih mina te 3.328 komada NUS-a. Od ukupno pronađenog MES-a najviše je protupješačkih mina tipa PMR-2A (372 komada), PMA-3 (145 komada) i PROM-1 (76 komada).

Stručni nadzor u tijeku obavljanja poslova razminiranja obavljan je na svim područjima gdje su se obavljali poslovi razminiranja te je kontrolnim uzorcima u 2023. godini pregledano 2.090.136 m². Provedena je i 121 završna kontrola kvalitete nad obavljenim poslovima razminiranja prilikom kojih je kontrolnim uzorcima pregledano 454.780 m².

Tijekom provođenja poslova stručnog nadzora u tijeku obavljanja poslova razminiranja od strane djelatnika MUP-a utvrđene su nepravilnosti te su izdana 2 rješenja o ponavljanju poslova na ukupnoj površini od 1.200 m².

Poslovi tehničkog i dopunskog općeg izvida

Preciznije definiranje minske zagađenosti poslovima tehničkog izvida omogućuje MUP-u izradu idejnih planova razminiranja koji sadrže jasnu i preciznu minsku situaciju, odnosno jasno definiranu složenost izvršenog miniranja na određenom području koju mogu očekivati ovlaštene pravne osobe kojima se ustupaju poslovi razminiranja. Nadalje, provedbom

tehničkog izvida na području definiranom izvedbenim planom tehničkog izvida omogućeno je isključenje područja iz MSP-a, ukoliko se utvrdi nezagađenost MES-om, NUS-om i njihovim dijelovima.

U 2023. godini obavljeni su poslovi tehničkog i dopunskog općeg izvida na područjima površine 5,7 km² u Karlovačkoj (općine Josipdol i Plaški), Ličko-senjskoj (Grad Gospić), Sisačko-moslavačkoj (gradovi Glina i Novska) i Šibensko-kninskoj (gradovi Drniš i Skradin te Općina Civiljane) županiji.

Temeljem 11 potvrda o isključenju iz MSP-a je isključeno 5,6 km², dok je područje površine 0,1 km² prekategorižirano u površinu za razminiranje temeljem prikupljenih direktnih dokaza o miniranju.

Poslovi općeg izvida – analize MSP-a

Tijekom 2023. godine, pirotehničari Ravnateljstva civilne zaštite MUP-a obavili su poslove općeg izvida – analize MSP-a na područjima površine 17,8 km² u svim minski zagađenim županijama.

Temeljem 41 općeg izvida – analize MSP-a, izdano je 17 potvrda kojima je iz MSP-a isključena je površina od 10,9 km², dok je temeljem novih saznanja o minskoj zagađenosti izdano 9 obavijesti da je u MSP uključena površina od 0,4 km².

3.1.1. Potpuno uklanjanje MSP-a u Šibensko-kninskoj županiji do kraja 2023. godine (PODCILJ 1.1)

Poslovima razminiranja i tehničkog izvida potpuno je uklonjen MSP Šibensko-kninske županije površine koji je početkom godine iznosio 8 km². Na području gradova Drniš, Skradin i Šibenik te općina Civiljane i Ružić, obavljenim poslovima razminiranja iz MSP-a je isključeno 6,2 km², a poslovima tehničkog izvida 1,8 km².

Ostvaren je strateški cilj uklanjanja cjelokupnog MSP-a u Šibensko-kninskoj županiji, što je službeno obilježeno 2. prosinca 2023. godine te se Šibensko-kninska županija više ne nalazi na popisu minski zagađenih županija

3.1.2. Potpuno uklanjanje MSP-a u Osječko-baranjskoj županiji do kraja 2023. godine (PODCILJ 1.2)

Poslovima razminiranja i općeg izvida potpuno je uklonjen MSP Osječko-baranjske županije koji je početkom godine iznosio 6,8 km². Na području općine Bilje obavljenim poslovima razminiranja isključeno je 4,7 km², a poslovima općeg izvida 2,1 km².

Ostvaren je strateški cilj završetka razminiranja i uklanjanja cjelokupnog MSP-a u Osječko-baranjskoj županiji, što je službeno obilježeno 11. prosinca 2023. godine.

3.2. Obilježnost cjelokupnog MSP-a i područja zagađenog isključivo NUS-om (CILJ 2)

U 2023. godini nastavljeno je provođenje obilježavanja, kontinuirano praćenje i održavanje sustava obilježnosti MSP-a.

Temeljem provedenih aktivnosti, na dan 31. prosinca 2023. godine MSP je obilježen s 4.082 oznake koje ukazuju na minsku opasnost i moguć pronalazak neeksploziviranih ubojnih sredstava, što je za 2.173 oznake manje u odnosu na stanje obilježnosti na početku godine.

3.3. Provođenje informiranja i edukacije stanovništva o opasnostima od MES-a, NUS-a i njihovih dijelova (CILJ 3)

Tijekom 2023. godine službenici Ravnateljstva civilne zaštite MUP-a održali su 184 edukacije o minskoj opasnosti kojima je obuhvaćeno 10.614 osoba raznih dobni skupina, a najveći udio čine djeca predškolskog i školskog uzrasta. Edukacije su održane na području 8 županija, u 56 gradova i općina. Najviše edukacija održano je u odgojno-obrazovnim ustanovama (vrtićima i školama), a manji dio na javnim događanjima (tematskim sajmovima, izložbama i sličnim manifestacijama). Neke edukacije održane su u suradnji sa službenicima nadležnih policijskih uprava (odjeli prevencije i protueksplozijski odjeli), kao i s Hrvatskom gorskom službom spašavanja, javnim vatrogasnim postrojbama i dobrovoljnim vatrogasnim društvima.

Osim navedenog, u okviru projekta Naturavita u Edukacijskom centru Podravlje održano je 14 edukacija o minskoj opasnosti koje su obuhvatile 1.047 osoba, uglavnom učenika osnovnih škola s područja Osječko-baranjske županije. Ujedno je u okviru projekta održano i šest edukativnih predstava „Bembo i prijatelji protiv mina“ za 657 djece s područja Osječko-baranjske županije s ciljem podizanja svijesti o opasnostima od mina kod djece, na primjeran i interaktivan način.

U 2023. godini, Ravnateljstvo civilne zaštite MUP-a izdalo je, temeljem zahtjeva stranaka, 540 uvida u stanje miniranosti.

3.3.1. Minske nesreće

U 2023. godini dogodile su se dvije minske nesreće u Ličko-senjskoj i Splitsko-dalmatinskoj županiji u kojima su smrtno stradale tri osobe.

Dana 15. siječnja 2023. godine, na visoravni Vrdovalo kod Sinja, dogodila se minska nesreća u kojoj je smrtno stradao lovac, a 23. veljače 2023. godine u mjestu Čanak tijekom razminiranja došlo je do eksplozije protupješačke rasprskavajuće odskočne mine PROM-1, od koje su smrtno stradale dvije osobe (pirotehničarka i pirotehničar pravnih osoba ovlaštenih za obavljanje poslova razminiranja).

4. PRIPREMANJE I VOĐENJE PROJEKATA FINANCIRANIH SREDSTVIMA EUROPSKE UNIJE

4.1. Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.

U okviru Operativnog programa Konkurentnost i kohezije 2014.-2020., jednog od plansko-programskih dokumenata za apsorpciju sredstava dodijeljenih Republici Hrvatskoj iz Europskih strukturnih i investicijskih (ESI) fondova za provedbu kohezijske politike Europske unije, u okviru prioritetne osi 6: „Zaštita okoliša i održivost resursa“, specifični cilj 6iii3 namijenjen je sufinanciranju razminiranja, obnove i zaštite šuma i šumskog zemljišta u zaštićenim i Natura 2000 područjima iz Kohezijskog fonda.

Projekt Karlovac Karst

Na projektu „Razminiranje i zaštita šuma na kršu u Natura 2000 područjima u jugozapadnom dijelu Karlovačke županije – KARLOVAC KARST“ (u daljnjem tekstu, Karlovac Karst), temeljem Dodatka I. Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava, za sredstva koja predstavljaju razliku između procijenjene vrijednosti nabave te ugovorenih sredstava u postupku javne nabave usluga razminiranja, završeno je razminiranje prema dodatnom idejnom planu „Karlovac Karst, 21. dio“ površine 0,2 km².

U okviru projekta obavljane su aktivnosti upravljanja, promidžbe i vidljivosti projekta, kao i aktivnosti korisnika projekta (Hrvatske šume d.o.o.) – obnova šumske protupožarne infrastrukture te biološka obnova šuma i šumskog zemljišta.

Projekt Fearless Velebit

U okviru projekta „Razminiranje i očuvanje šumskih ekosustava u zaštićenim i Natura 2000 područjima u Ličko-senjskoj i Zadarskoj županiji – FEARLESS VELEBIT“ (u daljnjem tekstu, Fearless Velebit) izrađen je i realiziran dodatni idejni plan razminiranja „Područje planinskog masiva Velebit, 22. dio“ površine 0,4 km², radi potrebe korisnika projekta za rekonstrukcijom protupožarnih prosjeka s elementima šumske ceste zbog dodatne zaštite od šumskih požara.

Završna konferencija projekta Fearless Velebit održana je 26. travnja 2023. godine u Gospiću.

Projekt Naturavita

U okviru projekta „Razminiranje, obnova i zaštita šuma i šumskog zemljišta u zaštićenim i Natura 2000 područjima u dunavsko-dravskoj regiji – Naturavita“ u 2023. godini održano je 14 edukacija o opasnostima od mina za djecu, te šest edukativnih predstava „Bembo i prijatelji protiv mina“.

Završna konferencija projekta Naturavita održana je 20. rujna 2023. godine, a projekt je formalno završio s implementacijom 30. studenoga 2023. godine.

Projekt Naturavita ujedno je nominiran za nagradu Europske mreže Natura 2000 za 2024. godinu čime se još jednom dala važnost i priznanje navedenom projektu kao jednom od najvećih projekata zaštite okoliša u Republici Hrvatskoj.

4.2. Europski fond za regionalni razvoj – Razminiranje višegodišnji okvir 2021.-2027.

U okviru Programa Konkurentnost i kohezija 2021.-2027., posebnog cilja „Promicanje prilagodbe klimatskim promjenama i sprječavanja rizika od katastrofa te otpornosti, uzimajući u obzir pristupe utemeljene na ekosustavima“, projektom „Razminiranje šuma i šumskog zemljišta u Republici Hrvatskoj“, čiji je prijavitelj MUP, planirano je 80 milijuna EUR bespovratnih EU sredstava namijenjenih razminiranju, odnosno ukupno 129.411.765 EUR, uključujući i nacionalno sufinanciranje. Iz navedenog su izvora planirana dva poziva na izravnu dodjelu - strateški projekt sa svrhom aktivnosti razminiranja 83,1 km² šuma i šumskog zemljišta od minsko-eksplozivnih sredstava i neeksplozivnih ubojnih sredstava te aktivnostima upravljanja i vidljivosti projekta.

U okviru pripremnih aktivnosti MUP je izradio 129 idejnih planova razminiranja te je za svaki ideji plan pokrenuo postupak i ishodio ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš te postupak prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu.

Projekt CROSS

Projekt „Croatian Safe Steps CROSS“ obuhvaća aktivnosti razminiranja na površini 34,5 km² prema 45 idejnih planova.

Aktivnosti razminiranja na projektu započele su 2022. godine te je MUP po izvršenim poslovima razminiranja izdao 30 potvrda o isključenju iz MSP-a površine 21,6 km². Poslovi razminiranja prema preostalim 15 idejnim planovima površine 12,9 km² započelo je u 2023. godini, a izdavanje potvrda o isključenju iz MSP-a očekuje se početkom 2024. godine.

Prvi poziv na izravnu dodjelu sredstava za projekt objavljen je krajem studenog 2023. godine.

Projekt CROSS II

U 2023. godini pripremljeno je 75 idejnih planova razminiranja koji će biti predmet projekta „Croatian Safe Steps CROSS II“. Poziv na izravnu dodjelu sredstava za projekt i početak razminiranja 48,6 km² šuma i šumskog zemljišta planira se u 2024. godini.

5. SURADNJA S MEĐUNARODNIM SUBJEKTIMA U HUMANITARNOM RAZMINIRANJU

5.1. Nacionalna izvješća prema međunarodnim konvencijama

MUP je izradio sljedeće prijedloge nacionalnih godišnjih izvješća za 2022. godinu prema međunarodnim konvencijama iz područja kontrole konvencionalnog oružja (protuminskog djelovanja):

- Izvješće sukladno Konvenciji o zabrani uporabe, stvaranja zaliha, proizvodnje i prijenosa protupješačkih mina i o njihovom uništenju (APLC)
- Izvješće sukladno Konvenciji o kazetnom streljivu (CCM)
- Izvješće sukladno Konvenciji o zabrani ili ograničenju uporabe određenog konvencionalnog oružja koje se smatra izuzetno opasnim (izaziva velike traumatske učinke) ili je neselektivnog djelovanja - Izmijenjeni Protokol II i Protokol V (CCW)

Izvješća su u predviđenim rokovima podnesena tijelima konvencija putem Stalne misije Republike Hrvatske pri Uredu Ujedinjenih naroda i ostalim međunarodnim organizacijama u Ženevi.

Na 21. sastanku država članica Ottawske konvencije, sudjelovala je delegacija MUP-a koja je izvijestila prisutne o napretku i specifičnim recentnim aktivnostima hrvatskog protuminskog sustava.

5.2. Provođenje Švicarsko – hrvatskog programa suradnje

U 2023. godini nastavljen je rad na projektu „Razminiranje i društveno-gospodarska integracija“ koji je financiran temeljem Okvirnog sporazuma između Švicarskog saveznog vijeća i Vlade Republike Hrvatske o provedbi Švicarsko-hrvatskog programa suradnje na smanjenju ekonomskih i socijalnih nejednakosti unutar proširene Europske unije, koji se provodi u razdoblju 2016.-2024.

U okviru projekta završeni su poslovi razminiranja prema idejnom planu „Šumsko područje Stari gaj – Stari Klobučak“ površine 0,7 km².

Potpisano je 15 ugovora između MUP-a i korisnika o dodjeli bespovratnih financijskih sredstava za poticanje razvoja poduzetništva namijenjenih evidentiranim minskim žrtvama te članovima njihovih obitelji kojima je dodijeljeno 191.189,90 eura za pokretanje novih ili unaprjeđenje postojećih poslova. Predstavnici MUP-a i švicarske delegacije posjetile su korisnike potpora iz projekta pri čemu su im predstavljani pojedinačni projekti (OPG-ovi, te obiteljski obrti koji se bave poljoprivredom, maslinarstvom, pčelarstvom, proizvodnjom stočne hrane, opreme za ugostiteljstvo i dr.).

Na završnoj konferenciji projekta 9. studenoga 2023. godine predstavljeni su rezultati projekta i implementirane aktivnosti.

Potpisan je i 4. dodatak projektom ugovoru za aktivnosti razminiranja vrijednosti 101.093 CHF, te je pripremljen idejni plan razminiranja površine 0,1 km² koji će se realizirati u 2024. godini.

5.3. Pomoć za protuminsko djelovanje u Ukrajini

Na 65. sjednici Upravnog odbora Ustanove za unaprjeđenje ljudske sigurnosti, predstavljeni su rezultati isključenja iz MSP-a u Republici Hrvatskoj u 2022. godini te planovi isključenja u 2023. godini te su istaknute aktivnosti vezane uz pružanje pomoći razminiranja u Ukrajini.

Republika Hrvatska je od strane Europske komisije prepoznata kao zemlja lider u okviru institucionalne potpore protuminskom sustavu Ukrajine. Navedeno je potvrđeno imenovanjem stručnjaka iz MUP-a za potpredsjednika međunarodnog Savjetodavnog odbora Centra za humanitarno razminiranje Ukrajine te posjetom predstavnika MUP-a Ukrajini u kolovozu 2023. godine kada je održano desetak stručnih sastanaka na temu humanitarnog razminiranja Ukrajine.

Republika Hrvatska je bila domaćin prve Međunarodne donatorske konferencije o humanitarnom razminiranju u Ukrajini 11. i 12. listopada 2023. godine. Uvodni dan konferencije okupio je 34 države sudionice pri čemu je obećano gotovo pola milijarde eura za humanitarno razminiranje Ukrajine, uz dodatni doprinos Republike Hrvatske u iznosu od 5 milijuna eura. Donirana je i stručna edukativna slikovnica na ukrajinskom jeziku za djecu Ukrajine o opasnostima od mina i drugih EOR pripremljena od strane MUP-a u suradnji s UNICEF-om Ukrajina. Drugi dan konferencije okupio je više od 150 stručnjaka protuminskog djelovanja iz tridesetak zemalja, koji su sudjelovali na četiri tematske stručne panel rasprave na temu humanitarnog razminiranja Ukrajine, u okviru koji su predstavljena postignuća i iskustva Republike Hrvatske na području protuminskog djelovanja.

U okviru održavanja Međunarodne donatorske konferencije o humanitarnom razminiranju, u Zagrebu je 10. listopada između Vlade RH i Kabineta ministara Ukrajine potpisan Sporazum o suradnji u području protuminskog djelovanja s ciljem razvijanja i promicanja međusobne suradnje i pružanja pomoći u području protuminskog djelovanja kako bi se ublažile socio-ekonomske, sigurnosne, ekološke i druge posljedice opasnosti od EOR-a.

Sve aktivnosti vezane uz potporu Republike Hrvatske humanitarnom razminiranju Ukrajine, posebice naglašavajući organizaciju Međunarodne donatorske konferencije, predstavljene su na sastanku Radne skupine za malo i lako oružje (SALW) i protuminsko djelovanje država članica NATO-a, 27. listopada 2023. u Bruxellesu.

5.4. Ostale aktivnosti

U organizaciji MUP-a i Centra za testiranje, razvoj i obuku, a pod pokroviteljstvom Hrvatskog Sabora, u svibnju 2023. godine održan je 19. međunarodni simpozij „Protuminsko djelovanje 2023.“ s ciljem razmjene iskustava, razmatranja rješenja tehničkih i upravljačkih problema te stjecanja uvida u najnovije tehnologija na području protuminskog djelovanja, na kojem je sudjelovalo preko 200 sudionika iz 35 zemalja svijeta.

Održani su radni sastanci s predstavnicima Ministarstva obrane i Centra za razminiranje Republike Tadžikistan i predstavnicima OEES-a, kao i s delegacijom Ministarstva obrane i Veleposlanstva Francuske Republike u RH te delegacijom Azerbajdžana, na kojima su razmijenjena iskustva u području protuminskog djelovanja.

6. PROVOĐENJE INSPEKCIJSKIH NADZORA

Temeljna zadaća inspekcijskih nadzora je preventivno djelovanje radi osiguravanja uvjeta za obavljanje poslova razminiranja na siguran način za izvršitelje poslova, ali i s potrebnom

razinom kvalitete koja će, nakon što se razminirane površine isključe iz MSP-a, garantirati korisnicima sigurno korištenje razminiranog prostora.

Sukladno tome, Inspekcija za protuminsko djelovanje (u daljnjem tekstu: Inspekcija) provela je ukupno 52 inspekcijska nadzora, od toga 34 na radilištima razminiranja te 18 inspekcijskih nadzora nad radom ovlaštenih pravnih osoba. Provedena su i 82 inspekcijska nadzora medicinskih timova prilikom obavljanja nadzora na radilištima razminiranja te prilikom obavljanja završne kontrole kvalitete nad obavljenim poslovima razminiranja u čijem je radu Inspekcija sudjelovala 132 puta.

U 2023. godini, izdano je 39 iskaznica protuminskog djelovanja i 8 rješenja o odobrenju za obavljanje poslova protuminskog djelovanja, a ukinuto je 40 rješenja o izdavanju iskaznica protuminskog djelovanja.

Temeljem utvrđenih prekršaja izdano je 15 prekršajnih naloga i 2 naloga Financijskoj agenciji radi provedbe ovrhe na novčanim sredstvima ovršenika. Podnjet je jedan zahtjev za zamjenu novčane kazne radom za opće dobro i 5 zahtjeva za prisilnu naplatu ovrhom nad drugim sredstvima.

7. FINANCIRANJE PLANA

Za provedbu Plana u 2023. godini u okviru Razdjela 040, Glave 05 Ministarstvo unutarnjih poslova, programa 2604 Protuminsko djelovanje planirano je ukupno 55.966.800,00 eura, a utrošeno je 55.512.372,61 eura.

040 Ministarstvo unutarnjih poslova				
Aktivnost	Opis		Planirano eur	Realizirano eur
2604	Protuminsko djelovanje		55.966.800,00	55.512.372,61
A672007	RAZMINIRANJE		29.831.000,00	29.932.780,21
	11	Opći prihodi i primici	22.338.000,00	22.337.133,86
	43	Ostali prihodi za posebne namjene – OKFŠ	7.493.000,00	7.595.646,35
K879024	RAZMINIRANJE VIŠEGODIŠNJI OKVIR 2021.-2027.		23.640.900,00	23.143.728,37
	12	Sredstva učešća pomoći	8.761.900,00	8.761.899,99
	563	Europski fond za regionalni razvoj (EFRR)	14.879.000,00	14.381.828,38
T672040	OPERATIVNI PROGRAM KONKURENTNOST I KOHEZIJA 2014.-2020.		1.134.600,00	1.097.541,24
	12	Sredstva učešća pomoći	168.500,00	164.631,19
	562	Kohezijski fond (KF)	966.100,00	932.910,05
T672042	ŠVICARSKO-HRVATSKI PROGRAM SURADNJE „RAZMINIRANJE I DRUŠTVENO-GOSPODARSKA INTEGRACIJA“		1.360.300,00	1.338.322,79
	12	Sredstva učešća pomoći	202.300,00	202.237,46
	552	Švicarski instrument	1.158.000,00	1.136.085,33

Tablica 7-1. Pregled planiranih i realiziranih financijskih sredstava za protuminsko djelovanje za 2023. godinu

Nastavljen je uspješan trend u pogledu osiguranja sredstava za razminiranje iz fondova Europske unije, koji čine 43,7% ukupno utrošenih financijskih sredstava u 2023. godini.

Dodatno, sredstva za razminiranje područja prema idejnom planu razminiranja „Područje bivšeg VSK Čerkezovac“, u iznosu 19.908,75 eura osigurao je Fond za financiranje razgradnje i zbrinjavanja radioaktivnog otpada i istrošenoga nuklearnog goriva Nuklearne elektrane Krško.

8. ZAKLJUČAK

Na kraju 2023. godine površina MSP-a Republike Hrvatske iznosi 92,1 km² unutar 21 jedinice lokalne samouprave u 4 županije, a MSP je obilježen s 4.082 oznake minske opasnosti.

Kao rezultat izvršenih poslova razminiranja te općeg, dopunskog općeg i tehničkog izvida, u 2023. godini iz MSP-a isključeno je 58 km², od čega je poslovima razminiranja iz MSP-a isključeno 41,5 km², a provođenjem tehničkog, dopunskog općeg i općeg izvida dodatnih 16,5 km². Također, provedbom općeg izvida, a temeljem novih saznanja o minskoj zagađenosti u MSP je uključena površina od 0,4 km². Sukladno navedenom, MSP je u 2023. godini smanjen za 57,6 km².

Prilikom obavljanja poslova razminiranja na područjima za koja je u 2023. godini izdano 69 potvrda o isključenju razminiranog područja i/ili građevine iz MSP-a, pronađeno je i uništeno 809 komada MES-a i 3.328 komada NUS-a

Krajem 2023. godine završeni su poslovi uklanjanja cjelokupnog MSP-a u Šibensko-kninskoj i Osječko-baranjskoj županiji pa se te županije više ne nalaze na popisu minski zagađenih županija.

Za poslove protuminskog djelovanja u 2023. godini utrošeno je 55.512.372,61 eura, a nastavljen je uspješan trend u pogledu osiguranja sredstava za razminiranje iz fondova Europske unije, koja čine 43,7% ukupno utrošenih financijskih sredstava. Financijska sredstva s pozicije naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma (OKFŠ), osigurana od strane Ministarstva poljoprivrede, realizirana su u cijelosti.

U 2023. godini dogodile su se dvije minske nesreće u Ličko-senjskoj i Splitsko-dalmatinskoj županiji u kojima su smrtno stradale tri osobe. U jednoj nesreći je stradao lovac, a u drugoj dvoje pirotehničara prilikom obavljanja poslova razminiranja.

Tijekom 2023. godine održano je ukupno 198 edukacija o minskoj opasnosti kojima je obuhvaćena 11.661 osoba raznih dobni skupina, a održano je i 6 edukativnih predstava za 657 djece.

Republika Hrvatska je od strane Europske komisije prepoznata kao zemlja lider u okviru institucionalne potpore protuminskom sustavu Ukrajine. Navedeno je potvrđeno imenovanjem stručnjaka iz MUP-a za potpredsjednika međunarodnog Savjetodavnog odbora Centra za

humanitarno razminiranje Ukrajine. U listopadu 2023. Republika Hrvatska je bila domaćin prve Međunarodne donatorske konferencije o humanitarnom razminiranju u Ukrajini.

9. PRILOG

9.1. Izvješće o provedbi Plana razminiranja perspektivnih vojnih lokacija i/ili građevina i utrošenim financijskim sredstvima za 2023. godinu

PRILOG

**IZVJEŠĆE O PROVEDBI PLANA RAZMINIRANJA VOJNIH
PERSPEKTIVNIH LOKACIJA I/ILI GRAĐEVINA I UTROŠENIM
FINANCIJSKIM SREDSTVIMA
ZA 2023. GODINU**

Zagreb, veljača 2024.

1. UVOD

Razminiranje vojnih lokacija i/ili građevina u 2023. godini provodila je Inženjerijska postrojba Hrvatske kopnene vojske, Pionirska satnija Inženjerijske pukovnije, u skladu sa Zakonom o protuminskom djelovanju (Narodne novine, br. 110/15, 118/18, 98/19, 114/22 i 59/23) koji uređuje razminiranje vojnih lokacija i građevina te Planom razminiranja vojnih lokacija i/ili građevina u 2023.

2. PREGLED IZVRŠENJA ZADAĆA RADOVA RAZMINIRANJA VOJNIH LOKACIJA I/ILI GRAĐEVINA U 2023. GODINI

U 2023. godini razminiranje se provodilo na dvije vojne lokacije u ukupno tri zadaće. Jedna planirana, a neprovedena zadaća odnosila se na vojni poligon „33. inženjerijske brigade Hrvatske vojske“ Cerovac.

Razminiranje je provedeno na području jedne vojarne i jednog vojnog poligona.

vrsta objekta	broj zadaća / projekata	vrijeme provedbe [r/d]	rad ljudi [č/h]	rad strojeva [m/h]	rad vozila [km]
vojne	2/2	226	58 400	611	7 345
vojni poligoni	1/1	119	23 800	66	3 311
UKUPNO:	3/3	345	82 200	677	10 656

U provedbi zadaća ukupno je tretirano 561 677 m², a razminirano je 396 156 m². Pri tome je pronađeno, uklonjeno i uništeno sedam komada protupješačkih mina i 888 komada raznih neeksplozivnih ubojnih sredstava.

Ukupni financijski troškovi iznosili su **750.143,84 eura**.

vrsta objekta	razminirana površina [m ²]	uklonjeno PPM [kom]	uklonjeno POM [kom]	uklonjeno NUS [kom]	financijski troškovi [eura]
vojne	314 100	7	0	698	582.982,98
vojni poligoni	82 056	0	0	190	167.160,85
UKUPNO:	396 156	7	0	888	750.143,84

2.1. RAZMINIRANJE VOJNIH LOKACIJA I GRAĐEVINA U SKLADU S PLANOM RAZMINIRANJA VOJNIH LOKACIJA I/ILI GRAĐEVINA U 2023. GODINU

Plan razminiranja vojnih lokacija i/ili građevina za 2023. godinu sadržavao je četiri zadaće razminiranja na tri vojne lokacije. Planska veličina minski sumnjive površine za razminiranje i tehnički izvid u 2023. godini bila je oko 624 177 m², a tretirano je ukupno 561 677 m². Realizacija je u odnosu na planiranu površinu oko 90 %.

Na razminiranje vojnih lokacija utrošeno je 345 radnih dana tijekom kojih je ostvareno 82 200 č/h rada ljudi, 677 m/h rada strojeva te je prijeđeno 10 656 km puta s motornim vozilima.

2.2. RAZMINIRANJE VOJNIH LOKACIJA I/ILI GRAĐEVINA IZVAN PLANA RAZMINIRANJA VOJNIH LOKACIJA I/ILI GRAĐEVINA

Radi utvrđivanja postojanja i izrade prijedloga uklanjanja minske opasnosti na vojnom poligonu „Josip Markić“ u Kninu, Inženjerijska pukovnija u suradnji s Gardijskom mehaniziranom brigadom provela je izviđanje dijelova vojnog poligona za koje postoji sumnja u zagađenost s neeksplozivnim ubojnim sredstvima i/ili njihovim dijelovima. Tijekom izviđanja utvrđena je zagađenost s neeksplozivnim ubojnim sredstvima.

S obzirom na planirane zadaće i obvezu razminiranja vojnih lokacija i/ili građevina do 2026. godine, prioritet je razminiranje protupješačkih i protuoklopnih mina.

Zadaća je provedena u dva radna dana i ostvareno je 48 č/h rada ljudi i 732 km rada vozila, a troškovi ostvareni provedbom ove zadaće iznosili su 634,90 eura.

3. TROŠKOVI IZVRŠENJA RADOVA RAZMINIRANJA I PRETRAŽIVANJA U 2023. GODINI

Planirana financijska sredstva za provedbu Plana razminiranja vojnih lokacija i/ili građevina u 2023. godini iznosila su 622.335,76 eura, a ukupni nastali troškovi iznosili su 750.778,74 eura.

4. ZAKLJUČAK

Oružane snage Republike Hrvatske na provedbi radova razminiranja angažirala su za to opremljenu i osposobljenu inženjerijsku postrojbu, optimalno koristeći dostupne resurse.

Usporedni prikaz provedbe zadaća iz Plana razminiranja u 2022. i 2023. godinu

razminira- nje	vrijeme provedbe [r/d]	ostvaren rad			razminirana površina [m ²]	uklonjeno			financijski troškovi [eura]
		ljudi [č/h]	strojeva [m/h]	vozila [km]		PP mina [kom]	PO mina [kom]	NUS [kom]	
2022.	320	67 912	786	17 171	488 200	9	1	711	659.168,88
2023.	345	82 200	677	10 656	396 156	7	0	888	750.143,84

Svi radovi razminiranja vojnih lokacija i građevina provedeni su na uspješan i učinkovit način bez izvanrednih događaja, što ukazuje na dobru obučenosť i dosljednu primjenu propisanih procedura i standarda humanitarnog razminiranja.

